

УДК 616-053.2:615.874.2:613.2

Сучасні проблеми педіатричної дієтології / Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, Чернівці, 20 квітня 2017 р. – Чернівці: Медуніверситет, 2017. – 115 с.

У збірнику представлені матеріали тез науково-практичної конференції з міжнародною участю “Сучасні проблеми педіатричної дієтології” (Чернівці, 20.04.2017 р.) зі стилістикою та орфографією в авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам дитячої дієтології та нутриціології.

Науково-практична конференція внесена до Реєстру з’їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, які проводимуться у 2017 році, Міністерства охорони здоров’я України.

Наукова та загальна редакція –

д.мед.н., професор

Сокольник С.В.

Редактор та коректор –

к.мед.н.

Андрійчук Д.Р.

©Медуніверситет, 2017

**ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА ТА ПРИНЦИПИ
ДІЄТИЧНОЇ КОРЕКЦІЇ НЕПЕРЕНОСИМОСТІ
ЛАКТОЗИ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ**

Хільчевська В.С.

Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб,

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», Чернівці, Україна

Непереносимість молочного цукру широко розповсюджена серед дитячого і дорослого населення. Найбільшого клінічного значення патологія набуває у дітей раннього віку, оскільки в цей віковий період молочні продукти складають значну частку раціону, а на першому році життя виступають основним продуктом харчування. При дефіциті ферменту лактази негідролізована лактоза активно утилізується біфідобактеріями, лактозопозитивною кишковою паличкою, іншими мікробами мікрофлори кишечника з активацією процесів бактеріального бродіння, що клінічно проявляється характерним для дисахаридазної недостатності синдромом мальабсорбції. За даними сучасної літератури у постановці діагнозу лактазної недостатності клініцисти перш за все повинні орієнтуватися на клінічну картину захворювання. У якості додаткових методів дослідження у верифікації ЛН широко використовують визначення рН випорожнень та загального вмісту вуглеводів (за допомогою смужок типу Testatape або проби Бендикта), водневий дихальний тест. Більшість функціональних та інструментальних методів у широкій педіатричній практиці не можуть використовуватися внаслідок технічних труднощів, провокаційного характеру або високої інвазивності.

До неінвазивних методів визначення загального вмісту вуглеводів у випорожненнях при ЛН відноситься проба Бенедикта. Реактив Бенедикта є водним розчином сірчаної кислоти міді, лимоннокислого і вуглекислого натрію, колір якого змінюється в залежності від вмісту вуглеводів у випорожненнях. Проба Бенедикта з копрологічними дослідженнями разом з клінічними даними може виступати у якості скринінгу патології та контролю якості дієтичної або медикаментозної корекції. В нормі показник проби не повинен перевищувати 0,25% у дітей до 12 місяців і бути негативним після 1-го року.

Мета роботи. Оцінити ефективність застосування дієтичної добавки «Мамалак» у дітей раннього віку з лактазною недостатністю.

Матеріал і методи дослідження. В умовах відділення дітей молодшого віку обласної дитячої клінічної лікарні (м.Чернівці) із дотриманням принципів біоетики вивчено динаміку клінічно-параклінічної симптоматики лактазної недостатності у 20 дітей віком від 4 тижнів до 1-го року за 10 днів застосування препарату «Мамалак». Середній вік дітей склав 6,5 місяців, серед них хлопчиків було 60,0%, дівчаток – 40,0%, дітей, пацієнтів, що проживають у місті, виявилось 65,0%, сільських мешканців – 35,0%. Грудне вигодовування підтримувалося у 35,0% дітей, на доповненому грудному (змішаному) вигодовуванні знаходилося 45,0% дітей, на штучному – кожна п'ята дитина (20,0%). У якості заміника грудного молока діти отримували високоадаптовані стандартні суміші. У 18 (90,0%) пацієнтів констатовано наявність частих розріджених випорожнень з кислим запахом, у 2 (10,0%) малюків – схильність до закрепів. У більшості дітей (80,0%) спостерігалися інші гастроінтестинальні прояви у вигляді метеоризму, зригувань, кольок, що поєднувалися з плачем та неспокоєм переважно пов'язаних із вживанням молочної їжі. При вивченні анамнестичних даних встановлено, що троє дітей (15,0%) народилися, з них всі

хлопчики. Алергологічний анамнез в досліджуваній групі дітей був не обтяжений. Спадковий анамнез виявився обтяженим у 8 дітей (40,0%). У 7 пацієнтів (35,0 %) було проведено генетичне дослідження за програмою «ПЛР, лактазна непереносимість» та виявлено генетично детерміноване порушення синтезу лактази (генотипи С/С або С/Т поліморфізмів 13910Т>С та 22018Т>С гену МСМ6). Копрологічне дослідження з визначенням рН випорожнень шляхом стандартного експрес-метода (тест-смужки) та пробу Бенедикта проводили всім дітям до початку замісної ферментної терапії та на 10-й день її проведення

У якості замісної ферментної терапії діти отримували крапельну форму препарату «Мамалак», який містить фермент лактазу у кількості 3000 Од в 1 мл. Дієтична добавка «Мамалак» (виробник Laboratorios Teger, Іспанія) - єдиний зареєстрований в Україні препарат лактази, що розширює можливості лікування ЛН у дітей різного віку, рекомендований при грудному і штучному вигодовуванні на початку кожного годування. «Мамалак» дозувався із розрахунку 750 Од лактази (5 крапель) на 100 мл молока або молочної суміші.

Результати дослідження та їх обговорення. На фоні проведеного лікування препаратом лактази відмічалось покращання клінічної картини ЛН (вірогідно значиме зменшення діарейного синдрому, метеоризму, неспокою, припинення блювання). При опитуванні батьків відмічено позитивні зміни психоемоційного стану дітей – зниження збудливості, неспокою, менша тривалість плачу, покращення нічного сну. За результатами проби Бенедикта середній вміст вуглеводів до прийому препарату становив $0,68 \pm 0,08\%$, на 10-й день замісної терапії зменшився до $0,25 \pm 0,06\%$ ($p < 0,05$). За результатами копроцитограми відзначалось підвищення середнього показника рН випорожнень від 5,6 до 6,6 ($p > 0,05$), нормалізація інших показників, а саме

зменшення кількості нейтрального жиру ($p > 0,05$), слизу ($p > 0,05$), лейкоцитів ($p < 0,05$), йодофільної флори ($p > 0,05$).

Висновки. Отже, застосування крапельної форми препарату лактази «Мамалак» дозволяє купувати прояви лактазної недостатності у дітей упродовж 10-ти днів терапії та підтримати природне вигодовування, попереджаючи переведення дитини на низько- або безлактозну суміш.